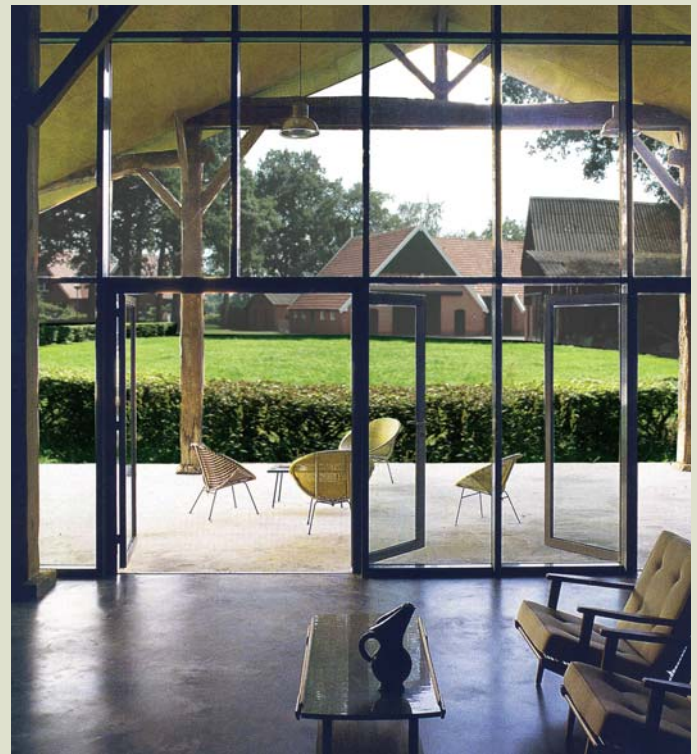

Van Paridon & De Groot, Knooperf. Samenhang spelers (v.b.n.b.): burgererven, boerenbedrijf, knooperven, knooperf als kitvoeg tussen boeren- en burgererven
beeld Van Paridon & De Groot

Eerste knooperf in de maak

DOOR HARRY HARSEMA

In 2003 studeerden Karen de Groot en Ruut van Paridon cum laude af aan de Academie van Bouwkunst Amsterdam met een nieuwe visie op de ontwikkeling van het boerenerv. Sindsdien is de ruimtelijke planvorming een begrip en een strategie rijker: het knooperf als nieuwe drager voor het landschap. Het idee van knooperf stoelt op de vroegere landschappelijke kwaliteiten in Twente: ensembles van boerderijen en bijgebouwen, een kleinschalig landschap met veel beplantingslinten en een grote toegankelijkheid. De Groot en Van Paridon zagen dat het ene na het andere bedrijf wordt opgeheven, dat meer en meer burgers het platteland bevolken, en dat wat overblijft als knellend wordt ervaren – te weinig agrarische grond

Van Paridon & De Groot, ontwerp knooperf bij Vasse: collage 'wonen aan de centrale ruimte' en kaart
beeld Van Paridon & De Groot

voor een goede bedrijfsvoering en dus voortgaande sloop van beplantingen. In 2030 is het aantal burgererven naar verwachting tachtig procent. In antwoord daarop bedachten de ontwerpers een manier om minder fraaie bedrijfsgebouwen in te ruimen voor nieuwe bebouwing waar meerdere burgers kunnen wonen. Met bestaande monumentale gebouwen moeten zo nieuwe ensembles ontstaan van woningen, schuren en tuinen, die recht doen aan de typische kwaliteiten van het erf. Tegelijkertijd kan van de nieuwe bewoners worden

verwacht dat zij het beheer op zich nemen van de houtwallen langs essen, wegen en beken, en dat zij ook een bijdrage leveren aan het herstel van het vroegere fijnmazige stelsel van paden. Deze landrijen vormen samen de nieuwe collectieve structuur van het Twentse landschap, gevormd door burgers. Zij hebben immers belang bij dat mooie, kleinschalige landschap? Deze in aanzet bottom-up benadering houdt het midden tussen de huidige regelingen die het landelijk gebied nieuwe impulsen moeten geven: de Rood

voor Rood-regeling en de aanleg van nieuwe landgoederen. En daar zit nu nog het probleem: er is nog geen wettelijk kader voor. De gemeente Tubbergen, de provincie Overijssel en het Innovatienetwerk hebben nu de handen ineengeslagen om bij wijze van experiment een eerste knooperf te realiseren. Vorig jaar juni kocht de gemeente daartoe grond aan bij het buurtschap Langeveen. Het erf moet ruimte bieden aan zeven woningen. <